

Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1938 malî yılı hesabı katisine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Riyaseti tezkeresile Devlet Demiryolları ve limanları işletme umumî idaresinin 1938 malî yılı katî hesabı hakkında kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası (3/391, 1/483)

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1938 malî yılı hesabı katisine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı muhasebat riyaseti tezkeresi (3/391)

T. C.

Divanı muhasebat

Sayı : 185143

1556

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1938 malî yılı hesabı katisine ait mutabakat beyannamesinin bağlı olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz ederim.

Divanı M. Reisi

S. Oran

Beyanname

1 — Teşkilâtı esasîye ve Muhasebei umumiye kanunları hükümlerine tevfikân Münakalât vekâletince tanzim olunarak bir nüshası Divanı muhasebata gönderilmiş olan Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1938 malî yılı katî hesabı muhasipliğinin Divanca tetkik ve muhakemesi icra edilmiş olan idare hesabı ile karşılaştırılarak görülen farklar ve sebepleri ait oldukları cetvellerde arz ve izah olunmuştur.

2 — Müdüriyeti Umumiyenin 1938 malî yılı bütçe kanununun 5 nci maddesile, muayyen bazı işler için 1937 malî yılı nihayetine kadar hâsıl olan varidat fazlalarından henüz tahsisat kaydedilmeyen miktarlarla 1938 malî yılı masraf bütçesi tasarrufatı ve muhtemel varidat fazlası karşılık tutulmak ve bir taraftan varidat bütçesinde açılacakhususî fasla irat ve bir taraftan masraf bütçesine tahsisat kaydolunmak suretile taahhüt icrası salâhiyeti verilmiş ve Divanın bu husustaki noktai nazarı ile müdüriyeti umumiyenin bu salâhiyetini ne suretle ifa eylediği muhassasat cetvelinde zikir ve izah olunmuştur.

3 — İdarei umumiyenin 1938 malî yılı bütçe kanununun 6 nci maddesinde idarenin naktî muamelâtının tedviri ve 600 000 liraya kadar kömür ve 2 000 000 liraya kadar malzeme stoku yapması için 3 000 000 liraya kadar istikraz akdine salâhiyet verilmiş olup idarece 1938 senesi zarfında 2 087 947 lira 55 kuruşluk malzeme ve 398 924 lira 45 kuruşluk kömür mübayaası ve iddihar olunduğu ve mezkûr madde kanuniye ile verilen istikraz salâhiyetinin istimaline lüzum ve ihtiyaç görülmediği anlaşılmıştır.

4 — Hesabı katinin muhassasat kısmının muhassasat bakiyesi sütununda 2 558 136 lira 72 kuruşun imhası teklif edilmekte ise de bu miktar kavanini mahsusası mucibince verilen avanslardan ibareti

bulunmakla beyannameye merbut cetvelde 3010 nu maralı kanun mucibince verilen avansın sütununda gösterilmiştir.

5 — İlişik cetvellerdeki meşruhat ve yukarıki fıkralarda münderiç mütalea ve izahat nazarı itibare alınmak şartile Hesabı katide yazılır erkamın şayanı kabul bulunduğunu arz ederiz.

- VI - 1941

Birinci Reisi	D. 1. Reisi	D. 2 Reisi	D. 3 Reisi	D. 4 Reisi	Aza
<i>S. Oran</i>	<i>F. Eke</i>	<i>A. Yurdakul</i>	<i>Â. Özgen</i>	<i>F. Erinc</i>	<i>B. Esen</i>
<i>Aza</i>	<i>Aza</i>	<i>Aza</i>	<i>Aza</i>	<i>Aza</i>	<i>Aza</i>
<i>Ziya Aslan</i>	<i>C. Dinçer</i>	<i>M. Menemencioğlu</i>	<i>R. Bakuy</i>	<i>İhsan Erenli</i>	<i>H. Demirsoy</i>
<i>Aza</i>	<i>Aza</i>	<i>Aza</i>	<i>Aza</i>	<i>Aza</i>	<i>Müddeiumumî</i>
<i>N. Başak</i>	<i>E. R. Ayla</i>	<i>F. Özbudun</i>	<i>Z. Orbay</i>	<i>M. Apak</i>	<i>Enver Arkun</i>

Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresinin 1938 malî yılı katî hesabı hakkında kanun lâyihası (1/483)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/4228

17 - IX - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresinin 1938 malî yılı katî hesabı hakkında Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 12 - IX - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe

Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresinin 1042 sayılı Teşkilât kanununu tadil eden 1483 sayılı kanunun 12 nci maddesi hükmüne göre ihzarı icabeden 1938 malî yılı katî hesabı, inşaat dairesinin 1818 sayılı kanunla Nafia vekâletine bağlanması dolayısıyla yalnız işletme katî hesabını ihtiva etmekte bulunmuş ve aşağıdaki kısımlardan tereküp etmiştir:

- 1 - Katî hesap kanun projesi,
- 2 - Masraf katî hesap cetveli «A cetveli»,
- 3 - Varidat katî hesap cetveli «B cetveli»,
- 4 - İdarî nakliyat hesabı,
- 5 - İşletme hesabı («A» Devlet demiryolları, «B» Bağdat şirketi),
- 6 - Kâr ve zarar hesabı,
- 7 - Bilânço ve sermayenin bir senelik tezayüdü gösterir beyan cetveli.

1 - 1938 malî yılı bütçe sarfiyatı 37 305 481,22 liradır. İşbu sarfiyatın:

a) «30 547 609,53» lirası 1938 senesi bütçesi ne konulan, «35 739 400» lira 3616 sayılı kanunla verilen, «160 000» lira munzam tahsisatın in zımamı ile ceman «35 899 400» liraya balığ olan tahsisata mukabil;

b) «6 546 423,40» lirası Bütçe kanununun 5 nci maddesile «8 363 000» liraya kadar verilen mezuniyete istinaden ve tahsisatının «2 688 117,40» lirası 1938 senesi bütçe tasarrufatından ve «3 858 306» lirası da 1937 senesi varidat fazlalarından temin edilmek suretile sarfolunmuş ve

c) «211 448,29» lirası Bütçe kanununun 12 nci maddesi mucibince mahsup edilmiştir.

Masraf bütçesinin:

a) 6 ncı faslının 5 nci mahkeme masrafları maddesinin 23 000 lira tahsisatına mukabil 942,52 lira fazlasile 23 942,52 lira;

b) 7 nci faslının 9 neu tahmil ve tahliye ücretleri maddesinin 338 000 lira tahsisatına mukabil 65 633,89 lira fazlasile 403 633,89 lira;

c) 9 neu faslının 3 nü reddiyat ve bilet satışı aidatı maddesine konulmuş olan 10 000 lira tahsisata mukabil 127 887,24 lira fazlasile 137 887,24;

sarfolunmuştur.

Konulan tahsisata nazaran sözü geçen 3 maddeden yapılan ceman 194 463,65 lira fazla sarfiyat Bütçe kanununun 9 neu maddesine istinat eder.

Sarfolunmayan «2 858 136,72» lira tahsisatın iptali teklif olunmuştur.

2 — Trabzon - İran hudut transit yolu otobüs, kamyon ve otomobil işletmesinin:

Masrafı	200 946.85	liradır
Varidatı	60 745.21	»
	<hr/>	
Açığı	140 201.64	

3 — Devlet demiryolları ve limanları idaresinin 1938 malî yılındaki umumî masrafı 37 305 481.22 lira ve umumî varidatı da 38 288 941.47 liraya baliğ olmuştur.

Bu rakamlara göre varidatın masrafa nazaran fazlası 983 460.25 liradır. İşbu fazlalık 1042 sayılı kanunun 51 nci maddesi mucibince geçmiş seneler zararlarını telâfi için kâr ve zarar hesabına naklolunmuştur.

Transit yolu masraf ve varidatı dahil olmamak üzere

4 — 1938 malî yılı işletme emsali:

Masraf	Varidat	Emsal
	Alacaklı hesaptan nakil suretile irat kaydolunan Yedikule mağazası 565 529.29 lira mevcudu dahil değildir .	
İşletmeler	32 637 976.07	37 662 666.97
Mubayaa taksitleri	4 466 558.30	
	<hr/>	<hr/>
	37 104 534.37	37 662 666.97
		86.65
		<hr/>
		98.51

Beher 100 lira varidata mukabil yapılan masrafı gösteren işletme emsali yukarıda görüldüğü üzere mubayaa taksiti hariç olduğu halde 86.65 ve mubayaa taksiti ile birlikte 98.51 dir.

5 — 1042 sayılı kanunun 47, 49 ve 50 nci maddeleri mucibince kâr ve zarar hesabı zimmetine kaydedilmek suretile tahakkuk ettirilmekte olan itfa ve tecdit sermayelerinin 1938 senesine ait tahakkuklarının inzimamile 1939 senesine devreden kâr ve zarar hesabı zimmet bakiyesi 38 177 913.57 liraya baliğ olmuştur.

T. B. M. M.

Divanı muhasebat encümeni

Esas No. 1/483, 3/391.

Karar No. 4

25 - XI - 1941

Yüksek Reisliğe

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1938 malî yılı hesabı kâtisi hakkında Başvekilliğin 17 Eylül 1940 tarih ve 6/4228 sayılı tezkeresile teklif olunan kanun lâyihası ve Divanı muhasebat riyasetinin 4 - VII - 1941 tarih ve 185143/1556 sayılı tezkeresile gönderilen mutabakat beyannamesi, Divanı muhasebat Reisi Seyfi Oranın ve idarenin Maliye ve muhasebe işleri Reisi Vehbi Çokerin huzurlarile tetkik ve müzakere olundu.

1 - Hesabı katinin muhassasat cetvelinde yazılı tahsisat ile tediyatın Divanı muhasebatça tesbit olunan miktara uygun olduğu görülerek kabul edilmiştir.

2 - Hesabı katinin varidat cetvelinde yazılı tahsilâtın Divanı muhasebatça tesbit olunan miktara uygun olduğu görülerek kabul edilmiştir.

3 - Umum müdürlüğün 1938 malî yılı Bütçe kanununun 5 nci maddesile müayyen bazı işler için 1937 malî yılı nihayetine kadar hâsıl olan varidat fazlalarından henüz tahsisat kaydedilmeyen miktarlar ile 1938 malî yılı masraf bütçesi tasarrufatı ve münhal varidat fazlası karşılık tutulmak ve bir taraftan 1938 malî yılı varidat bütçesinde açılacak hususî faslırat ve diğer taraftan masraf bütçesine tahsisat kaydolunmak suretile taahhüt icrası salâhiyeti verilmiş olmasına binaen icra kılındığı tesbit olunan 6 546 423,40 lira sarfiyatın açılan hususî fasıllarda tahsisat olarak gösterildiği görülmüş ve bu suretle kaydolunan 6 546 423 lira 40 kuruş tahsisatın 2 688 117,40 lirasının bütçe tasarrufatı olarak bütçenin müsait olan diğer fasıllarından tenzil edilmek suretile ve mütebaki 3 858 306 lirasının da 1938 malî yılı varidat fazlası olarak elde edilmiş olduğu tebeyün etmiş ve varidat fazlasının neden ibaret olması lâzım geldiği meselesi üzerinde icra edilen inceleme sonunda bunun varidat muhammenatı ile tahsilâtı arasındaki farktan ibaret olduğu

hakkındaki dairesi mütaleası kabule lâyık görülememiş olduğundan varidat fazlasının tahsilât ile tediyat arasındaki farka inhisar etmesi lâzım geleceği kararlaştırılmıştır.

4 - Beyannamenin 4 nci fıkrasında yazılı olduğu veçhile 3071 numaralı kanunun 2 nci maddesile 3247 ve 3319 numaralı kanunlar ahkâmına tevfikan ve ati senelere sari surette münakit mukavele hükümlerine müsteniden verilerek 1939 senesine devredilmiş avans akçeleri 2 858 136 lira 72 Kr. olup bunların 3010 numaralı kanun hükmüne tevfikan atı senelerde mahsubu temin edilebilmek üzere 3010 numaralı kanun mucibince verilen avans sütununda gösterilmesi muktazi iken dairesince başka bir kanaate müsteniden imhası teklif edilmiş olması muvafık görülmemiş olduğundan kanun lâyihasının 3 nci maddesi tadilen kabul olunmuştur.

5 - Devlet demiryolları idaresinin 1934 malî yılı kâfi hesap kanununun müzakeresi müna-sebetile idarenin amortisman sisteminin ıslahı lüzumu hakkında encümenimizce izhar olunan temenniye göre teklif olunan kanun lâyihasının Bütçe encümenine tevdi edilmiş olduğu bildirilmiş olduğundan mezkûr lâyihanın kesbi kanuniyet etmesi temennive savan bulunmuştur.

6 - Beyannamenin 3 ve 5 nci fıkralarında yazılı muamele ve hareket tarzları hakkında karar ittihazına mahal görülmemiştir.

Kanun lâyihası Umumî Heyetin yüksek tasvibine arzedilmek üzere sunulmuştur.

Di. Mu. E. Reisi	M. M.	Kâtip
namna M. M.	Çanakkale	Kastamonu
R. Bulayırılı	R. Bulayırılı	Nuri Tamaç
Balıkesir	Bolu	Bolu
Hilmi Seremetli	Cemil Özçağlar	E. Yerlikaya
Burdur	Erzurum	Kırşehir
İ. Necmi Dilmen	Nafiz Dunlu	H. Börekçi
Malatya		Sivas
Mihri Pektaş		M. Gürleyük

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresinin 1938 malî yılı katî hesap kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresinin 1938 mali yılı masrafı bağı (A) cetvelinde gösterildiği üzere (37 305 481,22) liradır.

MADDE 2 — Sözü geçen idarenin aynı yıl varidatı bağı (B) cetvelinde gösterildiği üzere (38 288 941,47) liradır.

MADDE 3 — Tahsisattan sarfolunmayıp (A) cetvelinin ait olduğu sütununda gösterilen (2 858 136,72) lira tahsisat bakiyesi iptal olunmuştur.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

12 - IX - 1940

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Fethi Okyar	S. Arıkan
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Fayık Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.		Ti. V.
A. Çetinkaya		N. Topcoğlu

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1938 malî yılı hesabı katî kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1938 mali yılı masarifi bitişik (A) cetvelinde gösterildiği üzere 37 305 481,22 liradır.

MADDE 2 — Adı geçen umum müdürlüğün aynı yıl tahsilatı bitişik (B) cetvelinde gösterildiği üzere 38 288 941,47 liradır.

MADDE 3 — Avans olarak tediye edilen 2 858 136,72 liranın mukabil tahsilatı 3010 sayılı kanuna tevfikan mevkuf tutulmuştur.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunu icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

A - CETVELİ

3010 No. lı ka-
nun mucibince
alman avans
Lira K.

F.	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		3010 No. lı ka- nun mucibince alman avans	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Ücret ve yevmiyeler	7 900 966	62	7 900 966	62		
2	Daimî memuriyet harcırahı	13 661	38	13 661	38		
3	Muvakkat memuriyet harcırahı	52 566	93	52 566	93		
4	Devir ve teftiş harcırahı	67 345	16	67 345	16		
5	İdare teşkilâtına dahil memur ve müstah- demlere yardım	991 778	63	991 778	63		
6	İdare masrafları	1 369 284	15	1 369 284	15		
7	İşletme masrafları	13 638 820	85	13 638 820	85		
8	Mütenevvi masraflar	149 255	42	149 255	42		
9	Borçlar	163 722	18	163 722	18		
10	Tesisat ve tevsiat masrafları	439 651	40	439 651	40		
11	Sigorta ücret ve sermayesi	65 000		65 000			
12	Tekaüt, dul ve yetim maaşları	786	84	786	84		
13	Mubayaa olunan hat ve limanların sene- lik faiz ve itfa karşılıkları ve sair mas- rafları	4 466 558	30	4 466 558	30		
14	3071 numaralı kanunun 2 nci maddesi mu- cibince Sivas cer atelyesi tezgâh ve sair tesisat masrafları	1 500 000		141 863	28	1 358 136	72
15	Trabzon - İran hudut transit yolu otobüs, kamyon ve otomobil işletmesi masrafları	200 946	85	200 946	85		
16	3247 ve 3319 numaralı kanunlar mucibin- ce mubayaa edilecek muharrrik ve müte- harrrik edevat bedeli ile gümrük resmi ve sair masrafları	1 635 097	71	135 097	78	1 500 000	
17	Bakımı idareye devredilen hatların nok- sanlarının ikmali masrafları	349 418	76	349 418	76		
18	Ankara garı büfe ve gazinosu için müte- davil sermaye	50 000		50 000			
19	1715 numaralı kanunun 8 nci maddesi mu- cibince Cümhuriyet merkez bankasına ve- rilecek itfa karşılığı	350 885		350 885			
II. F.	Ankara garına ait muhtelif tesisat ve tezvinata	610 710	57	610 710	57		
»	Umumî idare binası inşaatına	123 723	19	123 723	19		
»	Sivas atelyesi inşaatının ikmali ile tevsi- at ve tesisatına	1 062 580	83	1 062 580	83		
»	Karaköy - Eskisehir arasındaki hattın tecdidi ile diğer kısımlarında tehdili icabeden makas takımları ile muhtelit yol malzemesine	1 623 650	46	1 623 650	46		
»	Muhtelif tamamlayıcı tesisat ve inşaat ve tevsiata	2 237 210	24	2 237 210	24		

F.	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		3010 No. lı ka- nun mucibince alınan avans	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
»	Muhtelif muharrik ve müteharrik edevat ve tezgâh mubayaası	888 548	11	888 548	11		
»	Bütçe kanununun 12 nci maddesi mucibi- nce	211 448	29	211 448	29		
	Yekûn	40 163 617	97	37 305 481	22	2 858 136	72

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nevi	Muhammenat		Tahsilât	
			Lira	K.	Lira	K.
1		Demiryollar hasılatı				
	1	Yolcu	10 500 000		11 130 084	76
	2	Yolcu ağırlığı	250 000		292 496	81
	3	Mesajeri	650 000		478 591	27
	4	Seyriseri	1 500 000		1 519 675	98
	5	Seyrihafif	20 100 000		21 529 543	90
	6	Muhtelif hasılat	1 149 200		1 506 262	86
		Fasıl yekûnu	34 149 200		36 456 655	58
2		Limana ve rıhtım ve iskeleler hasılatı				
	1	Haydarpaşa limanı ve rıhtımı	600 000		696 960	95
	2	Derince limanı	150 000		83 647	91
	3	İskeleler	50 000		105 876	41
		Fasıl yekûnu	800 000		886 485	27
3		Sıhhiye tevkifatı	260 000		302 257	61
4		Mütenevvi hasılat				
	1	İstimalden iskat edilen vagon, lokomotif ve hurda de- mir satışı	5 000		21 050	17
	2	Memurlardan alınacak tahsil ücreti	5 000		1 500	53
	3	Çıraklardan alınacak pansiyon ücreti	27 700		156	72
	4	İdareye ait binalardan alınacak kira ücreti	35 000		133 003	85
	5	1 Haziran 1912 tarihli itilâfnamesine tevfikân İzmir li- man idaresinden senevî maktuan alınacak bedel	7 500		0	00
	6	Faiz ve akçe farkları	50 000		77 086	53
		Fasıl yekûnu	130 200		232 797	80

F.	M.	Varidatın nevi	Muhammenat		Tahsilât	
			Lira	K.	Lira	K.
5		Trabzon - İran transit yolu otobüs, kamyon işletme hasılatı	100 000		60 745	21
6		Bakımı idareye devredilen hatların noksanlarının ikmal masrafına mahsuben Nafia vekâleti bütçesinden alınacak meblâğ	350 000		350 000	
UMUMİ YEKÛN			35 789 400		38 288 941	47

